

STRATEGIJA RAZVOJA PAMETNE OPĆINE STARI JANKOVCI 2025. – 2030.

Studení, 2025.

Općina Stari
Jankovci

SADRŽAJ:

Uvod.....	2
Koncept Pametnih općina (sela) u europskom okruženju.....	4
Kontekst razvoja Pametne općine Stari Jankovci	11
Vizija i strateški okvir pametne općine Stari Jankovci.....	14
Pravni i strateški okvir za razvoj pametne Općine Stari Jankovci.....	17
Analiza postojećeg stanja	21
SWOT analiza pametne općine Stari Jankovci.....	25
Strateška područja razvoja pametne Općine Stari Jankovci	27
Projekti pametne Općine Stari Jankovci – strukturirani prikaz	31
Izvori financiranja	45
Kibernetička sigurnost u pametnoj općini	51
Zaključak.....	53
Popis korištenih izvora i referentnih dokumenata.....	56
Popis skraćenica	57

Uvod

Općina Stari Jankovci nalazi se u središtu Vukovarsko-srijemske županije i obuhvaća pet naselja: Stare i Nove Jankovce, Slakovce, Srijemske Laze i Orolik. Riječ je o području bogate povijesti i prepoznatog poljoprivrednog potencijala, ali i prostoru koji, kao i veći dio istočne Slavonije, traži nove razvojne iskorake. Depopulacija, gospodarska stagnacija i odliv mladih ljudi stvaraju potrebu za promjenom pristupa – za planiranim, pametnim i održivim razvojem.

Općina Stari Jankovci ulazi u novo razvojno razdoblje u kojem digitalna transformacija i pametna rješenja postaju temelj učinkovitog upravljanja, kvalitetnijih javnih usluga i održivog lokalnog razvoja. Ovaj dokument predstavlja polazni okvir: definira gdje smo danas, kamo želimo doći do kraja strateškog razdoblja i kojim konkretnim koracima to postizemo.

Svrha Strategije je uspostaviti jasan, izvediv i financijski održiv program “pametne općine” – od digitalizacije upravnih procesa i interoperabilnosti s državnim registrima, preko pametne komunalne i prometne infrastrukture, do uključivanja građana u donošenje odluka.

Strategija se oslanja na postojeću dokumentaciju i stvarno zatečeno stanje: prethodne strateške i provedbene dokumente općine, već uvedene informacijske sustave u upravi, partnersku suradnju s dobavljačima softvera te aktualne energetske i klimatske obveze. Polazna pretpostavka je da Općina već raspolaže solidnom “digitalnom bazom” (financijsko i proračunsko knjigovodstvo, uredsko poslovanje, e-računi, evidencije, izvještavanje), na kojoj se može nadograditi punim spektrom e-usluga za građane i gospodarstvo, uključivo povezivanje na državnu sabirnicu registara (GSB) i razvoj korisnički pristupačnih servisa (npr. zahtjevi i potvrde “bez papira”, status predmeta, obavijesti i sl.).

Ujedno, planirani su pametni moduli koji podižu kvalitetu života: npr. nadzor i optimizacija prometa, informiranje građana u stvarnom vremenu, praćenje okolišnih pokazatelja (zrak, mikro-lokalna meteorologija), kao i transparentno komunalno upravljanje (rasporedi, prijava problema, digitalna komunikacija). Time se digitalna tranzicija Općine izravno veže uz ciljeve energetske učinkovitosti, smanjenje emisija i otpornost na klimatske rizike.

Pristup je praktičan i iterativan, s jasnim naglaskom na provedbu:

- **Analitički temelj:** sažetak postojećih strategija i planova, pregled demografije i gospodarstva, stanje digitalne zrelosti uprave, analiza postojećih IT rješenja i integracija, pregled relevantnih klimatsko-energetskih ciljeva te važećih propisa (interoperabilnost, kibernetička sigurnost, zaštita osobnih podataka).
- **Usklađenost s višim razinama:** s nacionalnim i EU okvirima (digitalna javna uprava, otvoreni podaci, zelena tranzicija, pametna specijalizacija), kao i s dostupnim financijskim instrumentima.
- **Projektno programiranje:** za svako prioritetno područje definira se set projekata s opisom, opsegom, troškovima, izvorima financiranja, rokovima, nositeljima, partnerima i mjerljivim pokazateljima.

Uz digitalizaciju uprave, Strategija obuhvaća i razvoj pametne komunalne i prometne infrastrukture. Kroz suradnju s partnerima planirana su rješenja poput aplikacije za izračun solarnog potencijala za domaćinstva, pametnih prometnih kamera, senzora za mjerenje kvalitete zraka, digitalnih meteoroloških postaja i mobilnih aplikacija koje će mještanima u stvarnom vremenu pružati informacije o prometu, stanju okoliša, rasporedu odvoza otpada i važnim lokalnim obavijestima. Integracija tih sustava pridonijet će boljoj organizaciji komunalnih službi, učinkovitijem upravljanju resursima i smanjenju negativnog utjecaja na okoliš, što je u skladu s ciljevima zelene i digitalne tranzicije na razini Europske unije. Kroz pametna rješenja općina ne samo da modernizira način rada, nego i povećava kvalitetu života svojih mještana te osigurava dugoročnu održivost zajednice.

Dokument je u potpunosti usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine i njezinim prioritetima "Pametnija Hrvatska", "Zelenija Hrvatska" i "Hrvatska bliža građanima", kao i s relevantnim europskim politikama – Digitalnom Europom, Strategijom pametne specijalizacije (S3), Nacionalnim planom oporavka i otpornosti te Strategijom digitalne Hrvatske 2032.

Strategija razvoja pametne općine Stari Jankovci nije statičan dokument, nego okvir koji će se nadograđivati u skladu s razvojem tehnologije, zakonodavnim promjenama i novim izvorima financiranja. Njezina vrijednost leži u tome što uspostavlja jasan smjer, konkretne ciljeve i provedive mjere koje će u narednim godinama pretvoriti Općinu Stari Jankovci u modernu, povezanu i održivu zajednicu – općinu po mjeri svojih mještana.

Koncept Pametnih općina (sela) u europskom okruženju

Iako unutar europske zakonodavne sfere ne postoji precizna pravna karakterizacija "pametno selo" jasno su prepoznatljive određene karakteristike koje se povezuju s ovim konceptom. (European Commission, 2020). Aktivno sudjelovanje lokalne zajednice i eksploatacija digitalnih alata predstavljaju nezaobilazne temeljne komponente ovog fenomena. Ovaj pristup nalaže uključenost lokalnih stanovnika u unaprjeđenje ekonomske, društvene i ekološke dinamike, te promiče suradnju s drugim zajednicama, potiče društvenu inovaciju i razvoj strategija za potpunu transformaciju ruralnih sredina u pametna naselja. Digitalne tehnologije su središnji motor ovog procesa i mogu se implementirati u različite sfere života i rada na ruralnim prostorima.

Koncept Pametnih sela iznosi se na pozornicu ruralnog razvoja ujedno sa skorim restrukturiranjem Zajedničke poljoprivredne politike. Ključni aspekt ove revizije temelji se na kreiranju inovativnog modela implementacije Zajedničke poljoprivredne politike, temeljenog na razvoju strateških planova za svaku članicu. U prosincu 2020., Europska komisija je objavila smjernice za svaku članicu, pružajući smjer u kojem bi njihovi planovi trebali evoluirati kako bi ostvarili ciljeve Zajedničke poljoprivredne politike i Europskog zelenog plana. Analiza Europske komisije posebno naglašava ključne praznine koje bi članice trebale sanirati ukoliko žele ostvariti ambiciozan cilj Europskog zelenog plana - osigurati apsolutni pristup brzom širokopojasnom internetu na ruralnim prostorima do 2025. godine.

Europski parlament snažno potiče koncept pametnih sela putem svoje uključenosti u pilot projekte (Europska komisija, 2020) za razvoj pametnih ekoloških naselja i potpore Akcijskom planu Europske komisije iz 2017. godine, usmjerenom na unaprjeđenje ruralnih područja. Također, Europski odbor regija i Europski ekonomsko-socijalni odbor su iskazali svoju duboku potporu ovom konceptu kroz organizaciju različitih događanja, iznošenje stručnih mišljenja i aktivnu komunikaciju.

Definiranje koncepta i pojmova; načela, definicije, sistematizacije i komparacije

Prema definiciji koja se koristi u okviru Europske akcije za Pametna sela; "koncept Pametnih sela obuhvaća ljudska naselja u ruralnim područjima kao i okolne krajolike" (Europska komisija, 2008., Hoggart i sur., 2014.). pojam "Pametna sela" obuhvaća ne samo ljudska naselja u ruralnim područjima već i okolne krajolike. Ova definicija ne postavlja unaprijed određene granice ili teritorijalne okvire i prepoznaje da veličina tih područja može značajno varirati. Važno je napomenuti da pojam "selo" nema strogo definiran administrativni status ni u europskom zakonodavstvu ni u zakonodavstvu država članica EU-a. Selo može predstavljati cijelu općinu ili samo njezin dio, pa čak i vrlo malo područje. Tijekom vremena, poticanje spajanja općina postalo je praksa podržavana od strane regionalnih i nacionalnih vlasti kako bi se resursi objedinili i smanjili troškovi pružanja javnih usluga. Općenito pri spominjanju terminologije koriste fleksibilne granice kako bi se obuhvatio opseg pojma "sela" (Hoggart i sur., 2014.). To uključuje različite oblike "živih ruralnih zajednica" koje imaju funkcionalnu strukturu upravljanja sposobnu za definiranje i provedbu strateških projekata temeljenih na pametnim principima.

Bitno je naglasiti da nema unaprijed definirane formalne definicije za ovo područje i da se ne prave stroge razlike između različitih teritorijalnih entiteta, uključujući općine, zajednice općina, administrativne okruge, nacionalne ili regionalne parkove, LEADER regije i druge oblike "živih teritorija" koje mogu biti povijesnog ili projektiranog porijekla. U posljednjem desetljeću, koncept pametnih sela je postao sve relevantnijom temom u području ruralnog razvoja. Znanstvena literatura koja se bavi primjenom pametnih koncepta u ruralnim područjima je rjeđa, sugerirajući da ovo područje još nije duboko istraženo i do kraja definirano. Iako Pametna sela nisu još uvijek potpuno utemeljen koncept, ona predstavljaju rastuću stvarnost u mnogim dijelovima svijeta. Ova inicijativa koncepta pametnih sela proširuje pametne koncepte na ruralne teritorije s nižom gustoćom stanovništva, često s vlastitim upravnim institucijama kako navodi Hoggart i sur. (2014.).

Pametni razvoj, usmjeren na ove ruralne zajednice, ima potencijal otključati lokalne prilike unutar zajedničke strategije za teritorijalni razvoj. Primjena "poduzetničkog procesa otkrića" na neiskorištene lokalne resurse pruža put za unaprjeđenje održivog razvoja ruralnih područja. Proces poduzetničkog otkrivanja odnosi se na određivanje prioriteta ulaganja na temelju uključivog procesa temeljenog na dokazima vođenog angažmanom dionika i pozornošću na dinamiku tržišta. Omogućujući identifikaciju i alokaciju neiskorištenih lokalnih resursa, na taj način, Pametna sela pružaju put za unaprjeđenje održivog razvoja ruralnih područja. Iako postoje brojne inicijative usmjerene na Pametna sela koje su naglasile tehnološki napredak i poboljšane usluge dostupne putem informacijsko-komunikacijske tehnologije koje koriste za obnovu potencijala ruralnih područja, ali istodobno otvaraju prilike za zajednice koje mogu pretvoriti ove akcije u svoje buduće projekte - u određenom sektoru aktivnosti ili usluga poput pristupa visokih brzina internetu, široke participacije lokalnog stanovništva putem web-povezanosti, digitalnog posredovanja, rada od kuće i telekomunikacija, univerzalnog online pristupa javnim uslugama, ubrzanog razvoja lokalnog ljudskog kapitala putem poboljšanih mogućnosti za učenje na daljinu, poput masovnih online otvorenih tečajeva, globalno povezanih razmjena i međunarodnih odnosa, i drugo (Knickel i sur., 2018.). Važno je naglasiti da Pametna sela obuhvaćaju šire dimenzije, "ekološke" i "društvene" dimenzije ovog koncepta čine se jednako primjenjivima i prikladnima kao integrirani element pametnog koncepta primijenjenog na ruralna područja. Identificiranje specifičnih karakteristika pametnih sela i razumijevanje kako se ona formiraju ostaje izazov, a potrebno je više napora kako bi se ovo područje bolje definiralo i istražilo. Naposljetku, zanimljivo je primijetiti da se koncept "pametnih sela" ne ograničava samo na Europsku uniju, već se razvija i izvan nje, potvrđujući globalnu relevantnost ovog pristupa ruralnom razvoju prema Hoggart i sur. (2014.) (Visvizi i sur. 2018.).

U mjesecu travnju 2017. godine, Europska komisija je predstavila svoju ambicioznu inicijativu pod nazivom "EU Akcija za Pametna Sela". Ovaj plan izdvaja jasnu i pragmatičnu definiciju pametnih sela, a njegova formulacija i rasprava unutar specijalizirane tematske grupe Europske mreže za ruralni razvoj obogatile su razumijevanje ključnih aspekata ovog koncepta. Kao što je istaknuto u predgovoru EU Ruralnog pregleda od strane povjerenika Hogana, Pametna sela su prije svega usmjerena na ljude. (Grieve i sur., 2021). One predstavljaju napor ruralnih mještana da preuzmu inicijativu u potrazi za praktičnim rješenjima – ne samo za izazove koji ih sustavno izazivaju, već i za uzbuđujuće nove prilike koje revolucioniraju ruralna područja. Pametnost u ovom kontekstu podrazumijeva mudro korištenje digitalnih tehnologija kad god se one pokažu korisnima, a ne samo zato što su trenutačno u modi. Pametna sela često iskorištavaju snagu digitalnih alata, no važno je istaknuti da su oni samo jedan od mnogih resursa na raspolaganju.

Tablica 1. Glavna funkcionalna područja pametne sredine

Digitalna infrastruktura	1.1. Web portal
	1.2. GIS baza podataka
	1.3. Širokopojasna mreža
	1.4. Sustav senzora
	1.5. Javna WiFi mreža
	1.6. Info zasloni
Pametna javna uprava	2.1. Portal za interakciju s građanima
	2.2. Otvoreni podaci – pristup
	2.3. Postavljanje kamera
	2.4. Baza mjera
	2.5. Transparentno upravljanje javnim zgradama
	2.6. Usklađivanje izvještavanja s digitalizacijom
	3.1. Praćenje potrošnje energije

Upravljanje potrošnjom energije i javnim uslugama te zaštita okoliša	3.2. Praćenje kvalitete zraka
	3.3. Sustav pametne javne rasvjete
	3.4. Digitalizacija gospodarenja otpadom
	3.5. Digitalizacija sustava upravljanja vodama
	3.6. Digitalizacija sustava navodnjavanja
Pametno lokalno stanovništvo	4.1. Organizacija lokalnog inkubatora / radne grupe
	4.2. Edukacija stanovništva u IKT području
	4.3. Razvoj poduzetničkog inkubatora
	4.4. Poticanje rada savjeta mladih
	4.5. Organizacija sustava korištenja javnih prostora
	4.6. Edukacija stanovništva u području javne uprave i dostupnih alata
	4.7. Pametne klupe i pametna solarna stabla
	4.8. Energetska zadruga
	4.9. Sustav mobilnog zdravstva
	4.10. Dostava hrane i lijekova
Obrazovanje	5.1. Dodijeljeni dio platforme za obrazovanje
	5.2. Specijalizirane radionice i edukacije (poljoprivreda)
	5.3. Specijalizirane radionice i edukacije (financiranje projekata)
	5.4. Opremljenost škola i vrtića

	5.5. Suradnja s lokalnom industrijom
	5.6. Edukacijske aktivnosti na temu održivog razvoja i pametnih sredina
	5.7. Potpora razvoja sporta, kulture i civilnog društva
Pametno gospodarstvo	6.1. Kružno gospodarstvo
	6.2. Digitalizacija poljoprivrednih aktivnosti i karti
	6.3. Upravljanje seoskim zajednicama
	6.4. Poslovno savjetovanje za OPG
	6.5. Integracija OIE u poljoprivredu
	6.6. Dodijeljeni dio platforme za specijalizirane edukacije i aktivnosti
	6.7. Digitalizacija turističke ponude
	6.8. Suradnja s lokalnim stanovništvom
	6.9. Poticanje IT sektora
Pametna mobilnost	7.1. Cestovna infrastruktura
	7.2. Regulacija prometa i sigurnost
	7.3. Pametne čekaonice
	7.4. E-punionice
	7.5. Sustav javnih električnih vozila

Izvor: Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske 2022.

Pametne općine i sela predstavljaju budućnost europskog lokalnog razvoja. One pokazuju da inovacije, digitalna povezanost i održivo upravljanje nisu privilegij velikih gradova, nego alat kojim i manje zajednice mogu postati konkurentne, energetski učinkovite i društveno vitalne. Stari Jankovci, kao jedna od najaktivnijih općina u Vukovarsko-srijemskoj županiji, prepoznali su tu priliku i jasno usmjerili svoj razvoj prema modelu pametne, uključive i digitalno snažne zajednice.

Biti pametan u kontekstu pametnih sela također zahtijeva sposobnost lokalnih aktera da preuzmu inicijativu i razmišljaju samostalno. Nema univerzalnog modela ili recepta za Pametna sela – to je proces koji se temelji na lokalnom stanovništvu koje procjenjuje vlastite resurse, crpi iz najboljeg dostupnog znanja i preuzima kontrolu nad svojom sudbinom.

Navedene točke ističu razlike između pametnih gradova i pametnih sela. Pametni gradovi često stavljaju naglasak na analizu ogromnih količina podataka i prilika za transformaciju načina na koji gradovi funkcioniraju putem međusobno povezanih digitalnih tehnologija. S druge strane, Pametna sela fokusiraju se na lokalne zajednice koje preuzimaju odgovornost za svoju budućnost – često uz pomoć digitalnih tehnologija, ali ne ograničavajući se samo na njih. "EU Akcija za Pametna Sela" također naglašava potrebu za integriranim pristupima, prepoznajući važnost davanja podrške pojedinačni izoliranim inicijativama (Hess i sur., 2018.).

U europskoj praksi pametne općine prepoznate su kao **model održivog ruralnog razvoja 21. stoljeća** – usmjeren na ljude, tehnologiju i okoliš. One koriste digitalne alate da bi optimizirale usluge (poput upravljanja energijom, vodom i otpadom), smanjile troškove, povećale dostupnost informacija i stvorile nove oblike lokalnog poduzetništva. Ključna razlika između pametnih sela i pametnih gradova leži u pristupu: dok gradovi primarno koriste velike podatke i automatizirane sustave, pametna sela grade rješenja „odozdo prema gore“ – kroz lokalne inicijative, suradnju i dijeljenje znanja.

U tom širem kontekstu Općina Stari Jankovci prepoznaje priliku da kroz vlastitu Strategiju razvoja pametne općine uspostavi sustavan pristup digitalnoj i zelenoj tranziciji. Time se osigurava kontinuitet s europskim politikama, stvara okvir za korištenje dostupnih fondova i potiče razvoj lokalnih kapaciteta za provedbu suvremenih projekata. Koncept pametne općine u ovom dokumentu ne promatra se samo kao tehnološka

Kontekst razvoja Pametne općine Stari Jankovci

Općina Stari Jankovci nalazi se u središnjem dijelu Vukovarsko-srijemske županije i obuhvaća pet naselja: Stari Jankovci, Novi Jankovci, Slakovci, Srijemske Laze i Orolik. Smještena između gradova Vinkovaca i Vukovara, na važnim prometnim pravcima prema granici sa Srbijom, općina ima izraženu geostratešku poziciju, ali i sve izazove tipične za istočnu Slavoniju – demografsko praznjenje, starenje stanovništva i potrebu jačanja gospodarske baze. U takvom okruženju, koncept „pametne općine“ postaje jedan od alata kojim se nastoji preokrenuti postojeće trendove i potaknuti novi razvojni ciklus.

U proteklim godinama Općina Stari Jankovci pokazala je kontinuitet u strateškom planiranju i sustavnom pristupu razvoju. Izrađeni su i provedbeni dokumenti poput *Provedbenog programa 2025.–2029. te prethodne Strategije razvoja do 2020. godine*. Kroz te dokumente postavljeni su jasni razvojni prioriteti: jačanje komunalne infrastrukture, poticanje gospodarstva i poljoprivrede, ulaganje u demografsku obnovu te digitalizaciju uprave. Upravo digitalna komponenta sada postaje središnje polazište nove faze razvoja – pametne općine, u kojoj će se tehnologija koristiti za unaprjeđenje kvalitete života, učinkovitost javne uprave i održivo gospodarenje resursima.

Općina je već započela proces digitalne transformacije implementacijom brojnih softverskih modula i digitalnih sustava koji se koriste u svakodnevnom radu uprave. U funkciji su informacijski sustavi za proračunsko računovodstvo, evidenciju imovine, uredsko poslovanje, eRačune, evidenciju socijalne skrbi, registar nekretnina, e-javnu nabavu i povezivanje na nacionalne platforme poput NIPP Navigatora i iTransparentnosti. Ti sustavi već danas predstavljaju digitalnu osnovu na kojoj se može graditi integrirano okruženje e-Uprave, interoperabilno s državnim servisima i otvoreno prema mještanima.

U tijeku su i dva ključna projekta koja jasno definiraju smjer razvoja pametne općine. Prvi je **projekt digitalizacije usluga** koji omogućava dohvat podataka iz državnih registara putem **državne sabirnice (GSB)** i njihovu uporabu u općinskim postupcima. Time se ostvaruje načelo “jednom prikupljeno – višekратно korišteno”, čime se ubrzava rad službenika i pojednostavljaju procesi za mještane. Drugi je **projekt inteligentnog upravljanja prometom i okolišem**, koji uključuje pametne prometne kamere, meteorološke postaje,

senzore za kvalitetu zraka i mobilnu aplikaciju s mogućnošću push obavijesti o stanju prometa, odvozu otpada i važnim događanjima. Oba projekta izravno povezuju digitalne tehnologije s poboljšanjem kvalitete života i učinkovitijim upravljanjem javnim resursima.

Razvoj pametne općine Stari Jankovci temelji se na nekoliko ključnih koncepata: digitalnoj javnoj upravi, pametnoj infrastrukturi, pametnoj zajednici i održivom gospodarenju okolišem. U području uprave cilj je uvesti što veći broj digitalnih usluga dostupnih putem interneta, uključujući mogućnost podnošenja zahtjeva, praćenja statusa predmeta i zaprimanja odluka elektroničkim putem. Planira se i uspostava središnje digitalne platforme **“Portal e-Jankovci”**, koja će objediniti sve informacije i e-usluge općine, te omogućiti komunikaciju s mještanima na jedinstvenom mjestu. Portal će predstavljati digitalni “hub” općine – pristupnu točku za sve digitalne alate, pametne module i otvorene podatke.

U području infrastrukture naglasak je na primjeni tehnologije u upravljanju prometom, energetici i okolišu. Pametni sustavi nadzora prometa, energetski učinkovita rasvjeta, digitalno praćenje potrošnje energenata i kvalitete zraka te preciznije planiranje komunalnih intervencija omogućit će učinkovitije upravljanje resursima i smanjenje troškova. U segmentu društvenog života, planira se razvoj pametne zajednice kroz digitalne kanale informiranja, sustave e-sudjelovanja u odlučivanju, digitalne edukacijske sadržaje te integraciju kulturnih i sportskih aktivnosti u digitalno okruženje. Time se potiče uključivost, participacija i zajedništvo unutar lokalne zajednice.

Kontekst razvoja pametne općine Stari Jankovci također je snažno povezan s europskim i nacionalnim strateškim dokumentima. Usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Digitalnom strategijom Hrvatske 2032., Programom “Digitalna Europa”, te ciljevima europske zelene i digitalne tranzicije. Općina će moći koristiti financijske instrumente Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda, Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, kao i natječaje Nacionalnog koordinacijskog središta za kibernetičku sigurnost. Sve te politike i izvori financiranja stvaraju okvir unutar kojeg se planirani projekti pametne općine mogu sufinancirati i provoditi na održiv način.

Poseban značaj u kontekstu razvoja ima i potreba za jačanjem kibernetičke sigurnosti i zaštite osobnih podataka. Kako će se sve veći broj postupaka

provoditi digitalno, nužno je osigurati siguran pristup podacima, nadzor nad informacijskim sustavima i obuku djelatnika. Time se općina usklađuje s novom europskom direktivom NIS2, koja propisuje obveze lokalnim jedinicama i javnim poduzećima u pogledu informacijske sigurnosti. Povećanje digitalne zrelosti uprave podrazumijeva i izgradnju kompetencija – od informatičke pismenosti zaposlenika do svijesti o sigurnosti, održavanju sustava i analitici podataka.

Razvoj pametne općine Stari Jankovci odvija se u specifičnom lokalnom i regionalnom kontekstu. Kao potpomognuto područje, općina raspolaže instrumentima za sufinanciranje projekata iz europskih fondova i nacionalnih programa, ali istodobno mora odgovarati na demografske i gospodarske izazove. Ulaganja u digitalnu infrastrukturu, obrazovanje, energetske učinkovitost i pametno upravljanje komunalnim sustavima predstavljaju dugoročno održiv način da se zadrže mladi, potakne poduzetništvo i poboljša kvaliteta života svih mještana. Pametna općina nije samo tehnološki projekt – ona je vizija zajednice koja koristi znanje, podatke i digitalne alate za stvaranje modernog, uključivog i otpornog društva.

Ovakav kontekst jasno pokazuje da Stari Jankovci raspolažu stvarnim preduvjetima za razvoj pametne općine: već implementiranim digitalnim sustavima, razvijenom administrativnom infrastrukturom, pripremljenim projektima i partnerskom mrežom. Nova Strategija treba objediniti sve te elemente u jedinstven razvojni okvir, s naglaskom na interoperabilnost, sigurnost, održivost i usmjerenost na potrebe mještana. Na taj način Općina Stari Jankovci može postati primjer kako manja lokalna sredina može učinkovito primijeniti načela digitalne transformacije i zelene tranzicije u svakodnevnom upravljanju i životu zajednice.

Vizija i strateški okvir pametne općine Stari Jankovci

Pametna općina nije samo zajednica koja koristi suvremene tehnologije, nego prostor u kojem se digitalna rješenja koriste za unaprjeđenje života, učinkovitije upravljanje javnim resursima i uključivanje mještana u donošenje odluka. U kontekstu Općine Stari Jankovci, koncept “pametne općine” podrazumijeva primjenu tehnologije, podataka i inovacija na način koji poboljšava svakodnevno funkcioniranje zajednice, potiče održivost i povećava transparentnost. U središtu tog pristupa nisu uređaji ili sustavi, nego mještani – njihova kvaliteta života, dostupnost informacija, brže rješavanje upravnih postupaka i mogućnost aktivnog sudjelovanja u razvoju svoje općine.

Pametna općina Stari Jankovci promatra digitalizaciju kao alat za rješavanje konkretnih lokalnih izazova – od depopulacije i nezaposlenosti do komunalne učinkovitosti i energetske potrošnje. Tehnološka rješenja pritom nisu sama sebi svrha, već sredstvo za postizanje socijalno, ekonomski i okolišno održivog razvoja. Osnovna filozofija pametne općine počiva na četiri stupa: **digitalna uprava, pametna infrastruktura i okoliš, pametna zajednica i gospodarstvo**, te **sigurna i održiva digitalna budućnost**. Svaki od tih stupova čini povezan sustav koji zajedno oblikuje pametnu lokalnu samoupravu.

Digitalna uprava znači dostupne, brze i transparentne javne usluge. U praksi to znači da mještani sve češće komuniciraju s općinom digitalno – putem portala e-Jankovci, mobilnih aplikacija ili elektroničkih obrazaca.

Interoperabilnost s državnim servisima putem GSB sabirnice omogućit će da općinski službenici u stvarnom vremenu pristupe relevantnim podacima, čime se ubrzava obrada zahtjeva i smanjuje administrativno opterećenje.

Pametna infrastruktura i okoliš odnose se na racionalno upravljanje prometom, energijom i komunalnim sustavima, uz pomoć senzora, GIS tehnologija i automatiziranih sustava nadzora. Takvi sustavi doprinose smanjenju troškova, boljim planovima održavanja i kvalitetnijem praćenju okolišnih parametara.

Treći stup – pametna zajednica i gospodarstvo – odnosi se na stvaranje okruženja u kojem mještani i lokalni poduzetnici imaju pristup informacijama, edukaciji i digitalnim alatima. Razvijanjem digitalne pismenosti, poticanjem inovacija i malih poduzetničkih inicijativa, općina postaje prostor učenja i suradnje. Četvrti stup – sigurna i održiva digitalna budućnost – osigurava da svi sustavi budu usklađeni s propisima o zaštiti osobnih podataka i

kibernetičkoj sigurnosti, da se informacije čuvaju u sigurnom okruženju te da digitalna infrastruktura bude stabilna, održiva i otporna na rizike.

Strateški ciljevi razvoja pametne općine Stari Jankovci

Na temelju definiranih stupova i utvrđenog konteksta razvoja, postavljeni su sljedeći **strateški ciljevi** koji čine okosnicu cjelokupne Strategije:

1. Digitalna i učinkovita javna uprava

Uspostaviti potpuno digitalizirane općinske procese i e-usluge temeljene na interoperabilnosti, dostupne mještanima putem portala e-Jankovci i povezanih sustava. Cilj je smanjiti administrativne troškove, povećati transparentnost i omogućiti digitalno podnošenje i praćenje zahtjeva u stvarnom vremenu.

2. Pametna infrastruktura i okoliš

Razviti sustave koji prate i optimiziraju promet, energiju, okoliš i komunalne usluge uz primjenu pametnih senzora, meteoroloških postaja, GIS sustava i prediktivne analitike. Fokus je na energetske učinkovitosti, obnovljivim izvorima energije (uključujući aplikaciju za solarni potencijal) i prilagodbi klimatskim promjenama.

3. Pametna zajednica i gospodarstvo

Poticati mještane da sudjeluju u odlučivanju, koriste digitalne kanale informiranja i doprinesu razvoju zajednice. Portal e-Jankovci postat će središnje mjesto razmjene informacija, prijedloga i savjetovanja, a digitalne radionice i programi edukacije doprinijet će jačanju digitalnih kompetencija svih generacija. Podupirati lokalne poduzetnike i poljoprivrednike kroz digitalne servise, e-tržnice, e-potpore i informacijske platforme, te poticati projekte koji doprinose smanjenju emisija, povećanju energetske učinkovitosti i cirkularnoj ekonomiji.

4. Sigurna i održiva digitalna budućnost

Ojačati razinu kibernetičke sigurnosti općinskih sustava, uskladiti rad s NIS2 direktivom i europskim standardima te provoditi kontinuiranu edukaciju zaposlenika i korisnika o sigurnom korištenju digitalnih alata.

Vizija

Vizija pametne općine Stari Jankovci glasi:

„Stari Jankovci – povezana, održiva i digitalno uključena zajednica u kojoj pametna rješenja podižu kvalitetu života mještana i stvaraju nove razvojne prilike.“

Ta vizija oslanja se na načela digitalne transformacije, uključivosti i održivog razvoja. Pametna općina nije cilj sama po sebi, nego način da se osigura ravnomjeran razvoj svih naselja, bolja dostupnost usluga i veća privlačnost života u lokalnoj zajednici.

Pravni i strateški okvir za razvoj pametne Općine Stari Jankovci

Razvoj pametne općine Stari Jankovci temelji se na važećem zakonodavnom okviru Republike Hrvatske i strateškim dokumentima koji usmjeravaju digitalnu, zelenu i društveno uključivu tranziciju. Uspostava modernog, interoperabilnog i sigurnog sustava lokalne samouprave mora biti u skladu s nacionalnim propisima, europskim regulativama te s prioritetima koji proizlaze iz višegodišnjih strateških planova Republike Hrvatske i Europske unije. Time se osigurava pravna sigurnost, usklađenost s višim razinama planiranja te mogućnost korištenja nacionalnih i europskih izvora financiranja.

Nacionalni zakonski okvir

U Republici Hrvatskoj pravni temelj za planiranje i provedbu razvojnih aktivnosti jedinica lokalne samouprave čine sljedeći zakoni i propisi:

- **Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske** („Narodne novine“, br. 123/17 i 151/22), kojim se propisuje obveza izrade razvojnih i provedbenih dokumenata svih razina vlasti, uključujući općine. Ovaj Zakon određuje i načela strateškog planiranja, usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom te povezanost sa sustavom proračuna.
- **Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave** („Narodne novine“, br. 37/23), kojom su definirani sadržaj, struktura i način izrade dokumenata poput ove Strategije.
- **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi** („Narodne novine“, br. 33/01, 146/05, 123/17, 144/20), koji utvrđuje djelokrug, organizaciju i nadležnosti jedinica lokalne samouprave te njihovu ulogu u pružanju javnih usluga i poticanju lokalnog razvoja.
- **Zakon o pravu na pristup informacijama** („Narodne novine“, br. 25/13, 85/15, 69/22), koji osigurava transparentnost rada tijela javne vlasti i predstavlja temelj za razvoj otvorenih podataka i e-uprave.
- **Zakon o elektroničkoj ispravi i elektroničkom potpisu, Zakon o elektroničkim komunikacijama te Zakon o informacijskom sustavu državne uprave**, koji zajednički omogućavaju pravno valjanu

elektroničku komunikaciju između tijela i građana te stvaraju preduvjete za digitalno poslovanje.

- **Zakon o zaštiti osobnih podataka** i provedba **Uredbe (EU) 2016/679 (GDPR)**, koji propisuju obveze u pogledu sigurnog i zakonitog korištenja osobnih podataka u svim digitalnim sustavima.
- **Zakon o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga i davatelja digitalnih usluga** („Narodne novine“, br. 64/18, 54/22), kojim se uspostavlja okvir za provedbu **NIS2 direktive** i sigurnosno upravljanje informacijskim sustavima jedinica javne vlasti.

Svi navedeni propisi zajedno čine pravnu osnovu za planiranje, izradu i provedbu projekata digitalne transformacije i pametnih rješenja u Općini Stari Jankovci, uz obvezu dosljednog poštovanja načela sigurnosti, transparentnosti i zakonitosti.

Nacionalni strateški okvir

Razvoj pametne općine Stari Jankovci u potpunosti je usklađen s ključnim strateškim dokumentima Republike Hrvatske:

- **Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030)** – krovni strateški dokument države, koji postavlja četiri razvojna smjera: održivo gospodarstvo i društvo, otpornost na krize, zelenu i digitalnu tranziciju te ravnomjeran regionalni razvoj. Pametna općina izravno doprinosi strateškim ciljevima NRS-a, posebno kroz digitalnu tranziciju, demografsku obnovu i razvoj lokalne infrastrukture.
- **Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO)** – instrument kojim se financiraju projekti digitalizacije javne uprave, zelene infrastrukture, energetske učinkovitosti i kibernetičke sigurnosti. Općina Stari Jankovci planira koristiti komponente NPOO-a koje se odnose na digitalnu transformaciju javnog sektora i održivo upravljanje resursima.
- **Strategija digitalne Hrvatske 2032.** – dokument kojim se definiraju prioriteti digitalne transformacije u javnom i privatnom sektoru, a koji obuhvaća razvoj e-usluga, interoperabilnost sustava, otvorene podatke i kibernetičku sigurnost.

- **Nacionalni program za kibernetičku sigurnost** – okvir za provedbu mjera zaštite digitalne infrastrukture i osiguranje otpornosti javnih sustava.
- **Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije** – regionalni okvir koji potiče pametne, zelene i održive projekte u županijskim i lokalnim jedinicama.

Europski strateški okvir

U europskom kontekstu, razvoj pametnih općina usklađen je s nizom politika, programa i zakonodavnih akata Europske unije. Ključni među njima su:

- **Europski zeleni plan (European Green Deal)**, koji promiče klimatsku neutralnost, obnovljive izvore energije i održivu mobilnost – sve elemente koji se u Starim Jankovcima provode kroz projekte energetske učinkovitosti, pametnog prometa i aplikacije za izračun solarnog potencijala.
- **Digitalni kompas 2030. (Digital Compass 2030) i Program Digitalna Europa**, koji postavljaju ciljeve digitalne transformacije javne uprave, jačanja digitalnih vještina i razvoja infrastrukture za interoperabilnost i podatkovne prostore.
- **Strategija pametne specijalizacije (S3)**, kojom se potiče primjena inovacija i tehnologije u javnom sektoru, gospodarstvu i obrazovanju, s posebnim naglaskom na pametne zajednice.
- **Dugoročna vizija za ruralna područja EU (Long-Term Vision for Rural Areas, 2021.)**, koja promovira koncept „pametnih sela“ (Smart Villages) kao alata za jačanje otpornosti, digitalne povezanosti i kvalitete života u ruralnim zajednicama.
- **Kohezijska politika Europske unije 2021.–2027.**, čiji su prioriteti „Pametnija Europa“, „Zelenija Europa“ i „Europa bliža građanima“, unutar kojih se izravno financiraju projekti digitalne transformacije, e-uprave i pametne infrastrukture na lokalnoj razini.
- **Direktiva (EU) 2022/2555 (NIS2)**, kojom se postavljaju obveze u pogledu kibernetičke sigurnosti javnih tijela, lokalnih jedinica i pružatelja digitalnih usluga.

Usklađenost s lokalnim dokumentima

Strategija razvoja pametne općine Stari Jankovci nadovezuje se na postojeće lokalne razvojne akte – prije svega na **Provedbeni program Općine Stari Jankovci 2025.–2029.**, koji definira prioritetna područja djelovanja, te na ranije donesenu **Strategiju razvoja Općine do 2020. godine**. Svi planirani projekti pametne općine sadržajno i financijski nadopunjuju mjere i aktivnosti iz tih dokumenata, čime se osigurava kontinuitet razvoja i međusobna usklađenost svih strateških instrumenata Općine.

Pravni i strateški okvir jasno pokazuje da Općina Stari Jankovci djeluje u poticajnom institucionalnom okruženju koje podupire digitalnu i zelenu tranziciju. Nacionalne i europske politike stvaraju snažan temelj za provedbu projekata pametne općine, dok lokalni dokumenti daju operativni okvir i financijsku povezanost s proračunom. Time se stvara čvrsta osnova za provedbu ove Strategije i realizaciju njezine vizije – izgradnju moderne, digitalno povezane i održive općine po mjeri svojih mještana.

Analiza postojećeg stanja

Općina Stari Jankovci obuhvaća pet naselja (Stari Jankovci, Novi Jankovci, Slakovci, Srijemske Laze i Orolik) na području Vukovarsko-srijemske županije. U ranijim strateškim dokumentima navodi se površina od približno 95 km², te 4.405 stanovnika prema popisu 2011. godine; najveće naselje su Stari Jankovci, potom Slakovci i Novi Jankovci. Prometno je položaj povoljan (D46 Vinkovci–Tovarnik; lokalna i županijska mreža), a prostorno okruženje uključuje šumske i poljoprivredne resurse te vodotok Bosut, uz dijelom naglašene okolišne i klimatske specifičnosti nizinskog područja. Ovi elementi određuju prioritete digitalizacije (npr. pametni promet, okolišni senzori, poljoprivreda i otvoreni podaci) te oblikuju ciljanu publiku digitalnih usluga.

Općina Stari Jankovci već dugi niz godina kontinuirano ulaže u planiranje razvoja i stvaranje stabilnog institucionalnog okvira. Izrađeni su temeljni strateški dokumenti poput Provedbenog programa 2025.–2029., koji definira prioritetna područja djelovanja i jasno postavlja ciljeve u području demografije, gospodarstva, komunalne infrastrukture, zaštite okoliša i digitalne transformacije. Uprava djeluje u okviru Jedininstvenog upravnog odjela s jasno određenim djelokrugom, a u proračunskom sustavu posluje i Dječji vrtić “Krijesnica” kao proračunski korisnik. Općina se odlikuje transparentnim i planskim pristupom, što je važan preduvjet za uspostavu digitalnih procesa i pametnih sustava.

Digitalna zrelost uprave već je na zavidnoj razini u odnosu na druge općine slične veličine. U proteklom razdoblju Stari Jankovci su uspostavili cjeloviti informacijski sustav koji povezuje ključne poslovne funkcije: proračunsko računovodstvo, evidenciju imovine, obračun plaća i naknada, blagajnu, eRačune, evidenciju putnih naloga, komunalnu naknadu i doprinos, salda-konti kupaca i dobavljača te cjelovito uredsko poslovanje.

Općina koristi i modul e-Javna nabava, registar ugovora te sustav “Platforma Otvoreno / iTransparentnost”, koji omogućuje mještanima uvid u proračunske i financijske podatke. Time je Općina već ostvarila prvu fazu digitalizacije – administrativno-financijsku – te stvorila dobru osnovu za daljnje širenje prema uslugama dostupnim izravno mještanima.

Posebno se ističe i planirani **projekt digitalizacije općinskih usluga**, koji podrazumijeva integraciju sa **državnom sabirnicom registara (GSB)**. Ovim sustavom službenici će moći izravno dohvaćati podatke iz službenih registara

— poput matične knjige rođenih, evidencije prebivališta, sudskog registra, OPG i obrtnog registra — bez potrebe da mještani donose potvrde. Na taj način postiže se potpuno digitalno upravljanje životnim situacijama: primjerice, podnošenje zahtjeva za jednokratnu pomoć, potporu za novorođenče ili prijavu prebivališta moći će se obavljati elektroničkim putem, dok će sustav automatski preuzimati potrebne podatke iz državnih izvora. Time se postiže smanjenje administrativnog opterećenja, brža obrada predmeta i značajno poboljšanje korisničkog iskustva.

Upravo kroz ovaj projekt Stari Jankovci prelaze iz faze “digitalizirane uprave” u fazu “e-Uprave dostupne mještanima”. Planira se uspostava **portala “e-Jankovci”**, koji će objediniti sve informacije, digitalne usluge i komunalne servise na jednom mjestu. Portal će biti zamišljen kao digitalno središte (“hub”) Općine, putem kojega će mještani moći podnositi zahtjeve, preuzimati dokumente, pratiti status svojih predmeta, primiti obavijesti o događanjima, kao i pristupati podacima o proračunu, natjecajima, javnim raspravama i savjetovanjima. Povezan s postojećim sustavima i planiranom GSB sabirnicom, portal će činiti temelj digitalne transformacije uprave i komunikacije s mještanima.

Uz razvoj digitalne uprave, Općina se već uključila u projekte **pametnog prometa i okoliša**. Planirano je uvođenje integriranog rješenja koje uključuje solarne prometne kamere, meteorološku stanicu i senzore za praćenje kvalitete zraka. Sustav će prikupljati i analizirati podatke u stvarnom vremenu, a mobilna aplikacija omogućit će mještanima da primaju obavijesti o stanju prometa, vremenskim uvjetima ili kvaliteti zraka. Također će sadržavati modul “Prijavi problem”, kojim mještani mogu prijaviti oštećenja prometne signalizacije, nepropisno parkiranje ili komunalne probleme. Na taj način stvara se dvosmjerna komunikacija između uprave i zajednice te se povećava učinkovitost i transparentnost rada komunalnih službi.

Značajan iskorak planira se i u području energetike i okoliša kroz **aplikaciju za izračun solarnog potencijala domaćinstava**. Aplikacija će mještanima omogućiti da jednostavno izračunaju isplativost postavljanja solarnih panela na vlastite krovove, na temelju položaja objekta, orijentacije, nagiba krova i prosječne godišnje insolacije. Sustav će pružiti i procjenu investicijskih troškova, očekivane proizvodnje električne energije te period povrata ulaganja. Projekt ima višestruki učinak — potiče korištenje obnovljivih izvora

energije, doprinosi smanjenju emisija stakleničkih plinova, podiže razinu ekološke svijesti i mještanima omogućuje dugoročne financijske uštede.

U pogledu tehničke infrastrukture, Općina već koristi **NIPP Navigator** i prostorne baze podataka za praćenje imovine i komunalnih aktivnosti, a planira i daljnju integraciju geografskih informacijskih sustava (GIS) radi praćenja komunalne infrastrukture, zemljišta i okolišnih parametara. Time se otvara mogućnost korištenja prostornih podataka u planiranju održavanja cesta, javne rasvjete, zelenih površina i sustava odvodnje, ali i u kombinaciji s okolišnim senzorima i pametnim modulima za upravljanje energijom.

Analizom postojećeg stanja može se zaključiti da su Stari Jankovci među digitalno najaktivnijim općinama u svom okruženju. Infrastrukturni i informatički temelji već postoje, suradnja s pouzdanim partnerima poput Libusoft Cicoma osigurava kontinuitet i stručnu podršku, a strateški projekti su jasno definirani i financijski okvirno planirani. Sljedeći iskorak odnosi se na objedinjavanje svih rješenja u jedinstvenu platformu i na jačanje interoperabilnosti između sustava. Važnu ulogu imat će i organizacijska prilagodba – edukacija službenika, uvođenje standarda kibernetičke sigurnosti prema NIS2 direktivi te planiranje kontinuirane podrške i nadogradnje sustava.

Iako Općina raspolaže kvalitetnom tehničkom infrastrukturom, postoje i određeni izazovi koji zahtijevaju pažnju. Najveći izazovi odnose se na ograničene kadrovske kapacitete, posebno u području informatičke administracije, kibernetičke sigurnosti i upravljanja projektima. Dio sustava još uvijek nije u potpunosti povezan, a proces razmjene podataka s državnim tijelima ovisit će o tehničkoj i pravnoj spremnosti GSB sabirnice. Potrebno je i dalje raditi na jačanju digitalnih kompetencija zaposlenika te sustavno uvoditi standarde sigurnosti i zaštite podataka.

Kao prilike, ističe se mogućnost korištenja sredstava iz europskih fondova – posebno kroz programe Digitalna Europa, Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond i NPOO. Ovi programi nude značajna sredstva za digitalnu transformaciju javne uprave, uvođenje pametnih rješenja u prometu, energetici i okolišu, te za projekte kibernetičke sigurnosti. Stari Jankovci imaju prepoznatljiv potencijal da postanu primjer dobre prakse u regiji – općina koja sustavno gradi svoj digitalni identitet, koristi tehnologiju na odgovoran i održiv način, te razvija partnerstva s gospodarstvom i mještanima.

Zaključno, Općina Stari Jankovci ulazi u novo razdoblje razvoja s jasnim smjerom i definiranim preduvjetima za digitalnu transformaciju. Postojeći informacijski sustavi, započeti projekti, visoka razina administrativne uređenosti i otvorenost prema inovacijama stvaraju čvrstu osnovu za izgradnju prave “pametne općine”. Uvođenjem portala e-Jankovci, povezivanjem s državnim registrima, razvojem pametne infrastrukture i digitalnih alata za mještane, općina će u nadolazećim godinama ostvariti značajan iskorak u kvaliteti javnih usluga, transparentnosti i održivosti.

Pametna općina Stari Jankovci bit će primjer kako tehnologija može služiti zajednici – kako digitalni alati mogu unaprijediti svakodnevni život, a uprava postati učinkovitija, otvorenija i bliža svojim mještanima.

SWOT analiza pametne općine Stari Jankovci

Snage (S)	Slabosti (W)
Razvijena digitalna jezgra uprave	Ograničeni kadrovski kapaciteti
Visoka razina transparentnosti	Nedostatak specijaliziranih IT znanja unutar općine
Uspostavljena suradnja s tehnološkim partnerima	Nepotpuna integracija sustava
Pripremljeni i odobreni projekti digitalizacije	Nedovoljna digitalna pismenost dijela stanovništva
Jasna vizija razvoja i strateški kontinuitet	Ograničena proračunska sredstva za nove investicije
Pozitivna institucionalna kultura	Nedostatak sustavnog pristupa kibernetičkoj sigurnosti
Prilike (O)	Prijetnje (T)
EU fondovi 2021.–2027. i NPOO za digitalizaciju i zelene projekte	Demografski pad i iseljavanje mladih
Razvoj portala e-Jankovci	Ograničen interes dijela mještana za korištenje e-usluga
GSB integracija s državnim registrima	Varijabilnost troškova IT održavanja i licenciranja
Digitalizacija poljoprivrede i e-usluge građanima	Rizici kibernetičkih napada i digitalne nesigurnosti

Svrha SWOT analize je prepoznati unutarnje i vanjske čimbenike koji utječu na razvoj pametne općine, odnosno definirati gdje Općina trenutno ima najveće prednosti, u kojim područjima su potrebna poboljšanja, koje prilike može iskoristiti te kojim rizicima je izložena. Analiza služi kao podloga za postavljanje prioriteta i usmjeravanje projekata u okviru Strategije razvoja pametne općine Stari Jankovci.

Općina Stari Jankovci ima snažnu startnu poziciju za daljnju digitalnu transformaciju – stabilnu upravu, tehnički razvijen informacijski sustav i jasno definirane strateške projekte. Glavni izazovi vezani su uz financiranje digitalnih rješenja kao ograničene kadrovske i organizacijske kapacitete, potrebu za jačanjem kibernetičke sigurnosti te dodatno uključivanje mještana u digitalne procese.

Najveće prilike nalaze se u iskorištavanju europskih fondova, uvođenju portala *e-Jankovci* i zeleno-digitalnim projektima poput aplikacije za solarni potencijal. Uspjeh Strategije ovisit će o sposobnosti Općine da te snage iskoristi za neutraliziranje slabosti i minimiziranje prijetnji – kroz stalno ulaganje u znanje, sigurnost i partnerstva.

Strateška područja razvoja pametne Općine Stari Jankovci

Razvoj pametne općine podrazumijeva sustavno povezivanje svih segmenata lokalne zajednice – uprave, komunalnih sustava, gospodarstva, obrazovanja i samih mještana – u jedinstven, učinkovit i digitalno potpomognut sustav. Pametna općina ne znači samo uvođenje tehnologije, već promjenu načina razmišljanja i upravljanja: od reaktivnog prema proaktivnom, od administrativnog prema podatkovno vođenom odlučivanju. U tom kontekstu, Strategija razvoja pametne Općine Stari Jankovci prepoznaje četiri međusobno povezana **strateška područja razvoja**, koja zajedno čine integrirani okvir budućeg djelovanja:

1. **Digitalna i učinkovita javna uprava**
2. **Pametna infrastruktura i okoliš**
3. **Pametna zajednica i gospodarstvo**
4. **Sigurna i održiva digitalna budućnost**

1. Digitalna i učinkovita javna uprava

Digitalna i učinkovita uprava temelj je svake pametne zajednice. U Općini Stari Jankovci već je ostvarena visoka razina digitalne zrelosti zahvaljujući dugogodišnjoj primjeni Libusoft Cicom informacijskih sustava, no sljedeća faza donosi prelazak s digitalizirane administracije na potpuno digitalnu e-Upravu dostupnu mještanima 24 sata dnevno.

Središnje rješenje bit će **portal e-Jankovci**, koji će objediniti sve digitalne usluge i informacije na jednom mjestu. Portal će služiti kao komunikacijski kanal između uprave i mještana, omogućiti elektroničko podnošenje zahtjeva, praćenje statusa predmeta, zaprimanje digitalnih rješenja i računa te pristup svim obavijestima i otvorenim podacima. Sustav će biti povezan s postojećim poslovnim modulima te s državnom sabirnicom registara (GSB), što omogućuje automatski dohvat službenih podataka iz matičnih knjiga, katastra, OIB registra, OPG evidencije i drugih izvora.

Kroz ovaj stup digitalne transformacije općina postaje transparentnija, brža i dostupnija, a rad službenika učinkovitiji. Time se ostvaruje načelo „jednom prikupljeno – višekratno korišteno“, smanjuje administrativno opterećenje i povećava zadovoljstvo mještana. Digitalna uprava uključivat će i sustav

elektroničkih sjednica, e-potpisa i digitalnog arhiviranja, kao i planirano uvođenje modula za e-savjetovanja i e-potpore. U konačnici, cilj je da svi važniji postupci – od socijalnih pomoći i komunalnih zahtjeva do poreznih i statusnih potvrda – budu dostupni online, bez potrebe za fizičkim dolaskom u općinu.

2. Pametna infrastruktura i okoliš

Pametna infrastruktura i okoliš obuhvaćaju sve oblike digitalnih i tehničkih rješenja koja pomažu u učinkovitijem upravljanju komunalnim sustavima, prometom, energijom i zaštitom okoliša.

Općina Stari Jankovci već je započela s pripremom **integriranog sustava za inteligentno upravljanje prometom i okolišem**, koji će koristiti prometne kamere na solarni pogon, meteorološke stanice i senzore kvalitete zraka. Sustav će prikupljati podatke u stvarnom vremenu, analizirati ih i omogućiti mještanima uvid putem portala i mobilne aplikacije. Modul „Prijavi problem“ omogućit će mještanima da dojavu komunalne nepravilnosti ili sigurnosne situacije, čime se ostvaruje dvosmjerna komunikacija i veća učinkovitost javnih službi.

U ovom strateškom području poseban naglasak stavlja se i na **energetsku tranziciju** i korištenje obnovljivih izvora energije. Općina planira razviti **aplikaciju za izračun solarnog potencijala domaćinstava**, koja će omogućiti svakom kućanstvu da jednostavno procijeni isplativost postavljanja solarnih panela. Time se potiče lokalna energetska samodostatnost, smanjuju emisije CO₂ i doprinosi ciljevima Europskog zelenog plana.

U kontekstu okoliša, pametna općina znači i preciznije praćenje komunalnih usluga – digitalni rasporedi odvoza otpada, evidencija spremnika, analiza troškova održavanja javne rasvjete i mogućnosti prelaska na LED tehnologiju te pametne svjetiljke s automatskim senzorima. Sve to doprinosi racionalnijem trošenju proračunskih sredstava i stvaranju zelenije zajednice.

Pametna infrastruktura bit će poduprta **GIS sustavom** koji će objediniti prostorne i imovinske podatke, omogućiti planiranje radova i precizno praćenje stanja infrastrukture. Integracija s NIPP Navigatorom i državnim bazama prostornih podataka omogućit će modernizaciju komunalnog i prostornog planiranja. Cilj je stvaranje povezanog i podatkovno utemeljenog sustava koji u stvarnom vremenu prikazuje stanje prostora i okoliša u Općini.

3. Pametna zajednica i gospodarstvo

Središte svake pametne općine su ljudi – njihova uključenost, znanje i spremnost na promjene.

Stari Jankovci prepoznaju važnost jačanja digitalne pismenosti, uključivanja mještana u procese odlučivanja i stvaranja otvorenih kanala komunikacije između uprave, udruga, poduzetnika i obrazovnih ustanova. Kroz portal e-Jankovci mještani će moći sudjelovati u **e-savjetovanjima** i izražavati mišljenja o važnim razvojnim temama. Ujedno će se razvijati digitalni alati koji potiču zajedništvo – lokalne aplikacije za informiranje, kalendar događanja, digitalna oglasna ploča i moduli za prijavu na općinske programe potpore.

U gospodarstvu, pametna zajednica znači stvaranje okruženja u kojem poduzetnici imaju brzi pristup informacijama, digitalnim potporama i investicijskim prilikama. Općina će kroz e-platformu omogućiti transparentne natječaje, prijave i praćenje statusa potpora te pristup poslovnim statistikama i javnim podacima. Posebno će se poticati poljoprivrednici i OPG-ovi kroz digitalne servise povezane s GSB registrom i integracijom s Agronetom, čime se ubrzava prijava i obrada zahtjeva.

Pametna zajednica uključuje i ulaganja u obrazovanje i mlade – poticanje STEM kompetencija, organizaciju digitalnih radionica za mlade i osobe starije životne dobi i uključivanje škola u projekte energetske učinkovitosti, recikliranja i zelene tehnologije. Na taj se način razvija nova generacija mještana spremna preuzeti ulogu u modernoj, digitalno povezanoj općini.

4. Sigurna i održiva digitalna budućnost

Četvrto strateško područje odnosi se na uspostavu sigurnog, pouzdanog i održivog digitalnog okruženja. Kako Općina širi broj digitalnih servisa i sustava, raste i potreba za zaštitom podataka i sustavnim upravljanjem informacijskom sigurnošću. Stari Jankovci će u tom smislu uspostaviti **politiku kibernetičke sigurnosti** u skladu s direktivom NIS2 i nacionalnim propisima. To uključuje izradu procjene rizika, kategorizaciju sustava, plan sigurnosnog oporavka i edukaciju zaposlenika. Uspostavit će se i protokol za brzu reakciju u slučaju sigurnosnog incidenta te sustav nadzora pristupa i sigurnosnih logova.

Održiva digitalna budućnost znači i financijsku te operativnu stabilnost sustava. Planirat će se dugoročno održavanje softvera i opreme, stalne edukacije, partnerska suradnja s tehnološkim dobavljačima i aktivno

sudjelovanje u nacionalnim mrežama digitalnih općina.

Upravljanje podacima i otvorenim formatima omogućit će stvaranje lokalne baze znanja i javno dostupnih informacija, čime se jača transparentnost i povjerenje mještana. Time Stari Jankovci postaju primjer male, ali tehnološki napredne i sigurne općine koja koristi podatke odgovorno, štiti privatnost svojih mještana i istodobno potiče inovacije i otvorenost.

Zaključak

Četiri strateška područja razvoja čine međusobno povezan sustav: **digitalna uprava** osigurava učinkovitost i pristupačnost, **pametna infrastruktura** podiže kvalitetu života i racionalizira troškove, **pametna zajednica** jača društveni kapital i gospodarstvo, dok **sigurna digitalna budućnost** jamči dugoročnu održivost svih ulaganja.

Upravo kombinacijom tih područja Stari Jankovci stvaraju prepoznatljiv identitet pametne općine – zajednice koja koristi tehnologiju kako bi ostala dostupna, ekološki odgovorna i usmjerena prema mještanima.

Projekti pametne Općine Stari Jankovci – strukturirani prikaz

1.	Portal e-Jankovci – središnji digitalni hub Općine
Opis projekta	Uspostava jedinstvenog digitalnog portala „e-Jankovci“ kao glavnog komunikacijskog i informacijskog središta Općine Stari Jankovci. Portal će objediniti sve digitalne usluge, informacije i obavijesti te omogućiti mještanima pristup javnim servisima 24/7. Integrirat će module za e-zahtjeve, praćenje statusa predmeta, e-savjetovanja, otvorene podatke, proračunsku transparentnost i sustav „Prijavi problem“.
Svrha projekta	Modernizacija javne uprave, povećanje dostupnosti i transparentnosti općinskih usluga te uspostava digitalne povezanosti između uprave, ustanova, komunalnih službi i mještana.
Cilj	Osigurati jedinstveno digitalno mjesto za sve administrativne, komunalne i informacijske potrebe mještana, uz potpunu integraciju postojećih informacijskih sustava i GSB sabirnice.
Ciljna skupina	Mještani Općine Stari Jankovci, poduzetnici, udruge, općinske službe i komunalna poduzeća.
Ključne aktivnosti	- Izrada funkcionalnog i vizualnog rješenja portala- Integracija s postojećim modulima i GSB sabirnicom- Uspostava modula e-Zahtjevi, e-Savjetovanja, e-Potpore- Uspostava API sučelja za pametni promet i okoliš- Promidžba i edukacija korisnika
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj aktivnih korisnika portala; broj predmeta pokrenutih digitalno; broj objavljenih e-savjetovanja; vrijeme rješavanja zahtjeva; zadovoljstvo korisnika.
Okvirni trošak	45.000 €
Izvori financiranja	EFRR, NPOO, Program „Digitalna Europa“, državni proračun, vlastita sredstva Općine.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

2.	GSB integracija – digitalno povezivanje s državnim registrima
Opis projekta	Implementacija sustava za dohvat podataka iz službenih registara putem državne sabirnice GSB. Tijela javnog sektora u suradnji sa Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije ispunjavaju zakonsku obvezu pribavljanja podataka iz javnih registara po službenoj dužnosti, bez traženja istih podataka od stranaka u postupku. Sustav omogućuje službenicima automatski pristup registrima (matične knjige, OIB, vozila, OPG, sudski registar, zemljišne knjige) i njihovu uporabu u općinskim postupcima bez potrebe za fizičkim dostavljanjem potvrda.
Svrha projekta	Uspostaviti interoperabilnost između općinskih sustava i državnih evidencija radi skraćenja postupaka, povećanja točnosti podataka i smanjenja administrativnog opterećenja.
Cilj	Potpuno digitalizirati najmanje 10 administrativnih postupaka u općinskoj upravi do 2027. godine.
Ciljna skupina	Službenici Općine, mještani, poslovni subjekti i javne ustanove.
Ključne aktivnosti	- Konfiguracija sustava i GSB sučelja- Uspostava pristupnih prava i autentifikacije- Integracija s Libusoft aplikacijama i e-Uredom- Obuka zaposlenika i testiranje procesa- Izrada pravilnika o zaštiti podataka
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj registara povezanih kroz GSB; broj digitaliziranih postupaka; prosječno vrijeme obrade predmeta; broj elektronički obrađenih zahtjeva.
Okvirni trošak	35.000 € (bez PDV-a) + održavanje 24.600 €
Izvori financiranja	NPOO, EFRR, Ministarstvo pravosuđa i uprave, vlastita sredstva.
Razdoblje provedbe	2026.-2028.

3.	Inteligentno upravljanje prometom i okolišem
Opis projekta	Implementacija integriranog rješenja za praćenje i upravljanje prometom, praćenje kvalitete zraka i vremenskih uvjeta. Sustav uključuje solarne prometne kamere, meteorološku postaju, senzore za kvalitetu zraka, te mobilnu aplikaciju s obavijestima u stvarnom vremenu i modulom „Prijavi problem“.
Svrha projekta	Povećati sigurnost, učinkovitost prometa i svijest o stanju okoliša te unaprijediti komunalne usluge kroz pametnu analitiku i pravovremene informacije.
Cilj	Uspostaviti pametan sustav koji omogućava digitalni nadzor prometa i okoliša te brzu reakciju službi i informiranje mještana u stvarnom vremenu.
Ciljna skupina	Mještani, vozači, komunalne službe, općinska uprava.
Ključne aktivnosti	- Nabava i ugradnja opreme (kamere, senzori, meteostanica)- Izrada i povezivanje softverskog sustava s portalom e-Jankovci- Testiranje i kalibracija senzora- Obuka djelatnika i javna prezentacija sustava
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj aktivnih senzora; broj obavijesti u stvarnom vremenu; smanjenje vremena reakcije službi; broj prijavljenih i riješenih problema.
Okvirni trošak	60.000 € (bez PDV-a)
Izvori financiranja	EFRR, Program „Digitalna Europa“, LIFE, vlastita sredstva.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

4.	Aplikacija za izračun solarnog potencijala domaćinstava
Opis projekta	Izrada interaktivne web-aplikacije koja omogućuje mještanima da izračunaju solarni potencijal svojih krovova, procijene isplativost postavljanja solarnih panela te informacije o mogućnostima sufinanciranja. Aplikacija će koristiti geolokacijske podatke, satelitske snimke i podatke o insolaciji.
Svrha projekta	Potaknuti primjenu obnovljivih izvora energije i povećati svijest o energetske i financijske koristima solarnih sustava.
Cilj	Do 2029. godine omogućiti najmanje 300 domaćinstava pristup personaliziranim analizama solarnog potencijala i ostvariti najmanje 10% instaliranih solarnih sustava više nego 2025.
Ciljna skupina	Kućanstva, poduzetnici, javne ustanove, poljoprivredna gospodarstva.
Ključne aktivnosti	- Izrada aplikacije i korisničkog sučelja- Integracija s portalom e-Jankovci- Prikupljanje prostornih i meteoroloških podataka- Edukacija mještana i javna kampanja
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj korisnika aplikacije; broj izrađenih analiza; broj instaliranih solarnih sustava; procijenjeno smanjenje CO ₂ .
Okvirni trošak	55.000 €
Izvori financiranja	NPOO (C1.2.), EFRR, LIFE, vlastita sredstva.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

5.	Kibernetička sigurnost i digitalna otpornost Općine Stari Jankovci
Opis projekta	Uspostava sustava upravljanja kibernetičkom sigurnošću i otpornosti digitalne infrastrukture Općine. Projekt uključuje procjenu rizika, kategorizaciju sustava, plan zaštite i oporavka, implementaciju sigurnosnih mjera i edukaciju zaposlenika.
Svrha projekta	Osigurati sigurnu digitalnu okolinu u skladu s NIS2 direktivom, zaštititi osobne podatke i osigurati kontinuitet rada digitalnih sustava.
Cilj	U potpunosti uskladiti sve informacijske sustave Općine sa zahtjevima NIS2 direktive i nacionalnim propisima do 2028. godine.
Ciljna skupina	Općinska uprava, ustanove, komunalna poduzeća i IT administratori.
Ključne aktivnosti	- Procjena rizika i kategorizacija sustava- Izrada politika i procedura sigurnosti- Nabava sigurnosne opreme i softvera- Obuka djelatnika i testiranje incidentnih scenarija
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj provedenih edukacija; broj sustava usklađenih s NIS2; broj sigurnosnih incidenata; postotak zaposlenika s položenom obukom.
Okvirni trošak	30.000 €
Izvori financiranja	NKS – Poziv za kibernetičku sigurnost (DEP 0001), EFRR, vlastita sredstva.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

6.	Digitalna komunalna uprava – eKomunalac
Opis projekta	Uspostava digitalne platforme „eKomunalac“ za upravljanje komunalnim poslovima, prijavu kvarova i nadzor nad održavanjem infrastrukture. Sustav će objediniti evidencije o javnoj rasvjeti, zelenim površinama, cestama, grobljima i odvodnji, te omogućiti automatsko planiranje i praćenje radova.
Svrha projekta	Povećati učinkovitost i transparentnost komunalnih službi, omogućiti mještanima digitalnu prijavu problema i praćenje statusa rješavanja.
Cilj	Uspostaviti digitalno komunalno upravljanje koje povezuje općinu, izvođače i mještane te omogućava precizno planiranje radova i troškova.
Ciljna skupina	Komunalni odjel, izvođači komunalnih radova, mještani.
Ključne aktivnosti	- Izrada digitalne baze komunalne imovine- Nabava softverskog rješenja eKomunalac- Povezivanje s portalom e-Jankovci i mobilnom aplikacijom- Edukacija zaposlenika i promotivna kampanja
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj prijavljenih i riješenih komunalnih problema; vrijeme reakcije službi; troškovi održavanja po kilometru infrastrukture.
Okvirni trošak	40.000 €
Izvori financiranja	EFRR, NPOO, OPKK, vlastita sredstva.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

7.	Digitalna općinska arhiva i dokumentacijski centar
Opis projekta	Digitalizacija i centralizacija svih općinskih dokumenata – prostorno-planskih akata, odluka, zapisnika, ugovora i javnih evidencija. Projekt uključuje skeniranje, digitalnu pohranu, metapodatke i pretraživanje dokumenata, uz sustav elektroničkog potpisa.
Svrha projekta	Očuvanje i sigurnije upravljanje općinskom dokumentacijom te povećanje dostupnosti podataka i odluka javnosti.
Cilj	Uspostaviti digitalnu arhivu s najmanje 20.000 dokumenata i osigurati pretraživanje svih akata iz zadnjih 10 godina.
Ciljna skupina	Službenici, vijećnici, javnost, povijesne i obrazovne institucije.
Ključne aktivnosti	- Nabava softvera za arhivu i skenera- Digitalizacija postojeće dokumentacije- Uspostava baze podataka i portala za pretraživanje- Edukacija djelatnika i korisnika
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj digitaliziranih dokumenata; broj korisnika arhive; prosječno vrijeme pronalaska dokumenta.
Okvirni trošak	35.000 €
Izvori financiranja	EFRR, NPOO, Ministarstvo kulture i medija RH.
Razdoblje provedbe	2025.–2027.

8.	Pametna rasvjeta i energetska učinkovitost javnih prostora
Opis projekta	Modernizacija javne rasvjete i javnih objekata uvođenjem LED svjetiljki, pametnih senzora pokreta i daljinskog upravljanja. Projekt uključuje i instalaciju senzora potrošnje električne energije i sustava za analitiku troškova energije.
Svrha projekta	Smanjiti potrošnju energije, troškove održavanja i emisije CO ₂ te povećati sigurnost javnih prostora.
Cilj	Zamijeniti 100% postojeće javne rasvjete energetske učinkovitošću do 2028. godine i digitalno pratiti potrošnju energije u svim općinskim objektima.
Ciljna skupina	Mještani, komunalne službe, javne ustanove.
Ključne aktivnosti	- Energetski pregled sustava- Nabava i ugradnja LED rasvjete- Postavljanje senzora i sustava nadzora- Izrada plana održavanja i praćenja potrošnje
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Postotak zamijenjenih svjetiljki; smanjenje potrošnje energije; emisije CO ₂ po stanovniku.
Okvirni trošak	150.000 €
Izvori financiranja	EFRR, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, NPOO.
Razdoblje provedbe	2026.-2029.

9.	Digitalna edukacijska platforma
Opis projekta	Razvoj edukacijske online platforme za jačanje digitalnih kompetencija mještana i zaposlenika. Program uključuje tečajeve o korištenju e-usluga, digitalnoj sigurnosti, online komunikaciji, e-poticajima i primjeni pametnih tehnologija u svakodnevnom životu.
Svrha projekta	Povećati digitalnu pismenost mještana i stvoriti kulturu korištenja e-usluga i digitalnih alata.
Cilj	Do 2029. godine osposobiti najmanje 100 mještana za korištenje digitalnih servisa.
Ciljna skupina	Mještani svih dobnih skupina, zaposlenici Općine, udruge, OPG-ovi i učenici.
Ključne aktivnosti	- Izrada online platforme i edukacijskih modula- Organizacija radionica i webinar- Kampanja „Pametni mještani – digitalna zajednica“- Mjerenje digitalne pismenosti
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj sudionika edukacija; broj izrađenih online modula; postotak mještana koji koriste e-usluge.
Okvirni trošak	20.000 €
Izvori financiranja	Erasmus+, Digitalna Europa, Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

10.	Otvoreni podaci i općinski digitalni atlas
Opis projekta	Uspostava javne platforme „Digitalni atlas Općine Stari Jankovci“ s otvorenim podacima o infrastrukturi, prostornim planovima, kulturnim sadržajima, poslovnoj zoni, energetici i okolišu. Platforma će biti povezana s portalom e-Jankovci i omogućit će slobodan pristup GIS podacima i analitičkim alatima.
Svrha projekta	Povećati transparentnost, potaknuti lokalne inovacije i omogućiti poduzetnicima i mještanima pristup relevantnim podacima u otvorenom formatu.
Cilj	Do 2028. godine objaviti najmanje 30 setova otvorenih podataka i uspostaviti interaktivnu kartu s osnovnim prostornim slojevima Općine.
Ciljna skupina	Mještani, poduzetnici, škole, istraživači i javna tijela.
Ključne aktivnosti	- Prikupljanje i digitalizacija podataka- Uspostava GIS baze i web sučelja- Integracija s portalom e-Jankovci- Edukacija i promocija korištenja otvorenih podataka
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj objavljenih setova podataka; broj korisnika platforme; broj preuzetih baza; broj novih inicijativa proizašlih iz otvorenih podataka.
Okvirni trošak	20.000 €
Izvori financiranja	EFRR, Digitalna Europa, OPKK, vlastita sredstva.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

11.	Digitalna platforma „e-OPG Jankovci“
Opis projekta	Razvoj online platforme „e-OPG Jankovci“ namijenjene poljoprivrednim gospodarstvima i lokalnim proizvođačima. Sustav će omogućiti predstavljanje proizvoda, online prodaju, zajedničke promotivne kampanje i informiranje o aktualnim natjecajima i potporama. Platforma će biti integrirana s portalom e-Jankovci i lokalnim gospodarskim modulom.
Svrha projekta	Povezati lokalne OPG-ove s tržištem i omogućiti im jednostavan pristup informacijama, digitalnim alatima i prodajnim kanalima.
Cilj	Digitalno povezati najmanje 50 OPG-ova i omogućiti im online plasman proizvoda kroz zajedničku platformu do 2028. godine.
Ciljna skupina	OPG-ovi, poljoprivrednici, lokalni proizvođači, kupci iz regije.
Ključne aktivnosti	- Razvoj i dizajn platforme- Obuka korisnika i marketing kampanja- Uvođenje online plaćanja i dostave
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj registriranih OPG-ova; broj narudžbi; vrijednost online prodaje; broj objavljenih proizvoda.
Okvirni trošak	45.000 €
Izvori financiranja	EFRR, EAFRD (Poljoprivredni fond), NPOO – digitalna tranzicija.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

12.	Gospodarski digitalni centar Jankovci (Invest in Jankovci)
Opis projekta	Uspostava digitalnog centra „Invest in Jankovci“ – online platforme i fizičke kontaktne točke za poduzetnike i investitore. Sustav će sadržavati bazu dostupnih parcela u poslovnoj zoni i drugih lokacija u Općini, natječaja, lokalnih dobavljača i potpora. Portal će imati interaktivnu kartu s mogućnošću pregleda infrastrukture, vlasništva i uvjeta ulaganja.
Svrha projekta	Promocija ulaganja, razvoj gospodarstva i stvaranje novih radnih mjesta kroz digitalno povezivanje poduzetnika, investitora i općinske uprave.
Cilj	Privući najmanje 2 nova investitora i otvoriti 30 novih radnih mjesta do 2029. godine.
Ciljna skupina	Poduzetnici, investitori, poslovne udruge, razvojne agencije.
Ključne aktivnosti	- Razvoj portala „Invest in Jankovci“ - Uspostava baze poslovnih zona i parcela- Digitalna mapa resursa i kontakata- Promocija ulaganja i edukacija poduzetnika
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj posjetitelja platforme; broj novih investicija; broj novih radnih mjesta.
Okvirni trošak	20.000 €
Izvori financiranja	EFRR, Ministarstvo gospodarstva, HAMAG-BICRO, NPOO.
Razdoblje provedbe	2026.–2028.

13.	e-Potpore – digitalni sustav prijava na javne pozive i potpore
Opis projekta	Razvoj digitalnog sustava „e-Potpore“ kojim će poduzetnici, udruge i OPG-ovi moći elektronički podnositi prijave na sve općinske natječaje i programe potpora. Sustav će automatski generirati obrasce, pratiti status prijave i omogućiti digitalno potpisivanje i izvještavanje.
Svrha projekta	Pojednostaviti administrativne postupke, povećati transparentnost i ubrzati isplatu potpora.
Cilj	Digitalizirati 100% prijava na općinske potpore do 2027. godine.
Ciljna skupina	OPG-ovi, obrtnici, poduzetnici, udruge, sportski klubovi.
Ključne aktivnosti	- Razvoj softverskog rješenja- Integracija s portalom e-Jankovci- Testiranje, edukacija i promocija- Praćenje i analitika prijave
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj online prijave; prosječno vrijeme obrade zahtjeva; zadovoljstvo korisnika; broj odobrenih potpora.
Okvirni trošak	25.000 €
Izvori financiranja	EFRR, NPOO, Ministarstvo regionalnog razvoja.
Razdoblje provedbe	2025.–2027.

14.	Agrodigitalni centar – savjetodavni i edukacijski hub za poljoprivredu
Opis projekta	Osnivanje Agrodigitalnog centra koji će pružati digitalne savjetodavne usluge za poljoprivrednike – od vođenja evidencija i prijava potpora do upotrebe precizne poljoprivrede i dron tehnologija. Uključuje i fizički prostor s IT opremom i edukacijske radionice.
Svrha projekta	Podržati modernizaciju poljoprivrede i povećati konkurentnost OPG-ova kroz digitalne alate i stručno savjetovanje.
Cilj	Do 2029. osposobiti najmanje 100 OPG-ova za korištenje digitalnih alata i precizne poljoprivrede.
Ciljna skupina	Poljoprivrednici, OPG-ovi, savjetodavne službe, učenici poljoprivrednih škola.
Ključne aktivnosti	- Uređenje i opremanje centra- Razvoj digitalnih alata i sustava za evidenciju- Održavanje edukacija i individualnih savjetovanja- Umrežavanje s regionalnim centrima znanja
Pokazatelji uspjeha (KPI)	Broj educiranih korisnika; broj korištenih digitalnih alata; povećanje prinosa i učinkovitosti.
Okvirni trošak	75.000 €
Izvori financiranja	EAFRD, EFRR, Ministarstvo poljoprivrede RH, NPOO.
Razdoblje provedbe	2025.–2029.

Izvori financiranja

Provedba Strategije razvoja pametne Općine Stari Jankovci planirana je kao kombinacija **europskih, nacionalnih, regionalnih i lokalnih izvora financiranja**, uz snažnu tehničku i savjetodavnu podršku partnerskih institucija. Uspješna realizacija svih 15 planiranih projekata ovisi o kvalitetnoj pripremi projektne dokumentacije, pravovremenom praćenju natječaja i usklađenosti s prioritetima europskih i nacionalnih politika. U tom procesu ključnu ulogu imaju **Razvojna agencija TINTL** te **Lokalna akcijska grupa (LAG) Srijem**, koji Općini pružaju stručnu pomoć u pripremi, prijavi i provedbi projekata financiranih iz EU fondova.

1. Europski izvori financiranja (2021.–2027.)

Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

Glavni izvor za sufinanciranje digitalnih, infrastrukturnih i energetske projekata. Kroz EFRR se mogu financirati:

- razvoj digitalne i pametne uprave (portal e-Jankovci, GSB integracija),
- pametna infrastruktura (prometni i okolišni senzori, pametna rasvjeta, GIS i digitalni atlas),
- gospodarski i poduzetnički projekti (Invest in Jankovci, digitalna poslovna zona),
- projekti energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora (aplikacija za solarni potencijal).

EFRR omogućuje sufinanciranje do **85% opravdanih troškova**, a ostatak se pokriva iz nacionalnih i lokalnih izvora.

Kohezijski fond (KF)

Financira projekte u području okoliša, otpada, voda i energetske učinkovitosti. Za Općinu Stari Jankovci relevantni su:

- projekti modernizacije rasvjetе i smanjenja emisija CO₂,
- ulaganja u infrastrukturu koja doprinosi klimatskoj otpornosti i zaštiti okoliša.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)

Ključni instrument za razvoj pametne poljoprivrede i ruralnih područja.

Kroz **Program ruralnog razvoja RH 2023.-2027.**, Općina i njezini OPG-ovi mogu koristiti mjere za:

- digitalizaciju poljoprivrede (projekt e-OPG Jankovci, Agrodigitalni centar),
- diversifikaciju ruralnog gospodarstva,
- ulaganja u energetske učinkovitost gospodarstava i preradu proizvoda,
- lokalne LAG natječaje (vidi niže).

Program „Digitalna Europa“ (Digital Europe Programme – DEP)

Namijenjen razvoju digitalnih vještina, kibernetičke sigurnosti, umjetne inteligencije i interoperabilnih rješenja u javnom sektoru.

Općina može koristiti ovaj program za:

- projekt **Kibernetička sigurnost i digitalna otpornost**,
- razvoj digitalnih kompetencija zaposlenika i mještana,
- podršku interoperabilnosti sustava (GSB, e-Potpore, e-Uprava).

Program LIFE

EU program za zaštitu okoliša i klimatske akcije, pogodan za projekte:

- praćenja kvalitete zraka i okolišnih senzora,
- pametnih rješenja za upravljanje otpadom i energijom,
- edukacije o okolišu i održivosti.

Horizon Europe

Program za istraživanje i inovacije – u kontekstu Starih Jankovaca može se koristiti u partnerstvu s regionalnim sveučilištima ili tehnološkim centrima (npr. za testiranje pilot rješenja u digitalnim uslugama, GIS sustavima ili preciznoj poljoprivredi).

Erasmus+ i Interreg

Erasmus+ može financirati edukacijske aktivnosti u okviru projekta **Pametni mještani** (digitalna pismenost i cjeloživotno učenje),

dok je **Interreg IPA Dunav i Hrvatska–Srbija** koristan za prekogranične projekte (npr. pametna energija, poljoprivredne inovacije, upravljanje otpadom, digitalna tranzicija javne uprave).

2. Nacionalni izvori financiranja

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO 2021.–2026.)

Najvažniji nacionalni mehanizam za digitalizaciju i zelenu tranziciju.

Relevantne komponente uključuju:

- **C1.1. – Digitalna tranzicija javne uprave** (projekti e-Jankovci, GSB integracija, e-Potpore),
- **C1.2. – Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori** (aplikacija za solarni potencijal, pametna rasvjeta),
- **C3.1. – Gospodarstvo** (projekti Invest in Jankovci i digitalna poslovna zona),
- **C6.1. – Obrazovanje i vještine** (digitalna edukacijska platforma Pametni mještani).

Nacionalni koordinacijski centar za kibernetičku sigurnost (NKS)

Provodi pozive za unaprjeđenje kibernetičke sigurnosti mikro, malih i srednjih poduzeća te jedinica javne uprave (npr. poziv NKS DEP 0001).

Općina Stari Jankovci može koristiti sredstva za:

- certificiranje i usklađivanje sustava s NIS2 direktivom,
- nabavu sigurnosne opreme i edukaciju zaposlenika.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU)

Financira:

- projekte zamjene javne rasvjete LED tehnologijom,
- ugradnju solarnih sustava i energetska obnovu objekata,
- edukacije o klimatskim promjenama i zaštiti okoliša.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH

Putem programa za poduzetništvo, inovacije i zelenu tranziciju moguće je sufinancirati:

- projekte poslovnih zona, digitalnih centara i investicijskih portala,
- subvencioniranje ulaganja poduzetnika u digitalne alate i energetske učinkovitost.

Ministarstvo poljoprivrede RH

Kroz nacionalne i EU mjere ministarstvo financira:

- Agrodigitalni centar,
- edukacije za OPG-ove,
- digitalizaciju evidencija i prijava u poljoprivredi.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH

Podupire projekte digitalnih edukacija, e-učenja i uključivanja škola u digitalne inicijative, što je relevantno za projekt „Pametni mještani“.

3. Regionalni i lokalni izvori financiranja

Lokalna akcijska grupa (LAG) Srijem

Općina Stari Jankovci članica je **LAG-a Srijem**, koji pokriva područje istočne Slavonije.

LAG redovito objavljuje **LAG natječaje** financirane iz Programa ruralnog razvoja RH (EAFRD). Putem LAG-a moguće je sufinancirati:

- manje digitalne i komunalne projekte u ruralnim naseljima,
- ulaganja OPG-ova i mikro-poduzeća u digitalne alate, opremu i marketing,
- projekte društvene infrastrukture (npr. digitalni punktovi, pametne zajednice).

LAG Srijem također može biti partner u projektima ruralne digitalizacije i energetske inicijative na području svih pet naselja općine.

Agencija TINTL

Agencija TINTL je **operativni razvojni partner Općine Stari Jankovci** i pruža podršku u:

- pripremi, prijavi i provedbi svih EU i nacionalnih projekata,
- administrativnoj i tehničkoj podršci tijekom evaluacije i provedbe,
- financijskom praćenju i izvještavanju prema SAFU-u i resornim tijelima,
- strateškom usklađivanju s planovima VSŽ i nacionalnim politikama.

Zahvaljujući suradnji s Agencijom TINTL, Općina osigurava profesionalnu pripremu projektne dokumentacije, što značajno povećava uspješnost prijava na natječaje.

Vukovarsko-srijemska županija

Županija provodi programe sufinanciranja projekata jedinica lokalne samouprave – osobito u segmentima:

- digitalizacije javnih usluga i prostornog planiranja,
- energetske obnove i javne infrastrukture,
- poticanja poduzetništva i poljoprivrede.

Lokalni proračun Općine Stari Jankovci

Općina planira sufinancirati projekte iz vlastitih prihoda, osobito kroz:

- pokriće troškova pripreme projektne dokumentacije,
- sufinanciranje edukacija i komunikacijskih aktivnosti,
- održavanje i nadogradnju digitalnih sustava.

Lokalni proračun koristit će se i za predfinanciranje projekata dok se ne izvrši povrat sredstava iz fondova.

4. Budući izvori financiranja (2028.–2034.)

U sljedećem višegodišnjem razdoblju očekuje se nova generacija EU fondova (2028.–2034.) koja će nastaviti podržavati digitalnu i zelenu tranziciju.

Posebno relevantni programi bit će:

- **Digital Europe II** – napredne digitalne usluge i umjetna inteligencija u lokalnim zajednicama,
- **Green Deal Mission Cities & Communities** – zelene i energetske neutralne općine,
- **European Innovation Council (EIC)** – inovativna rješenja i javno-privatna partnerstva,
- **Common Agricultural Policy (CAP 2028–2034)** – nastavak mjera za digitalnu poljoprivredu i održivi ruralni razvoj.

Strategija pametne općine Stari Jankovci predviđa da se svi budući projekti planiraju modularno, tako da se mogu lako prilagoditi novim programima i pravilima financiranja.

Zaključak

Snažna mreža dostupnih izvora financiranja – od europskih fondova (EFRR, EAFRD, NPOO, DEP, LIFE, Horizon, Interreg), preko nacionalnih programa (NKS, FZOEU, ministarstva), do regionalnih instrumenata (LAG Srijem, Županija, Agencija TINTL) – osigurava održiv i raznolik financijski okvir za provedbu svih projekata pametne Općine Stari Jankovci.

Zahvaljujući postojećoj institucionalnoj podršci, partnerskoj suradnji i visokoj razini pripremljenosti projekata, Općina ima realne mogućnosti da u razdoblju 2025.–2029. godine povuče znatna sredstva iz europskih i nacionalnih izvora te ostvari viziju moderne, digitalno povezane i ekonomski održive zajednice.

Kibernetička sigurnost u pametnoj općini

Razvojem digitalnih usluga, pametnih sustava i povezanih uređaja, pitanje **kibernetičke sigurnosti** postaje ključno za uspjeh i održivost pametne Općine Stari Jankovci. Kibernetička sigurnost obuhvaća skup mjera, pravila i tehnologija koje imaju za cilj zaštitu informatičkih sustava, podataka i komunikacija od neovlaštenog pristupa, zlouporabe, krađe podataka ili sabotaze.

Digitalna transformacija javne uprave, razvoj pametnih usluga te sve veća količina podataka koji se prikupljaju i obrađuju u radu Općine Stari Jankovci i njenih ustanova, donose i povećane rizike od kibernetičkih prijetnji. Sustavi e-Uprave, elektroničke komunikacije, poslovne aplikacije, financijsko izvještavanje i digitalni servisi građanima mogu postati meta napada ako ne postoje adekvatne mjere zaštite.

Bitno je definirati okvir i ključne aktivnosti kojima će se osigurati **zaštita informacijskih sustava, podataka i kontinuiteta poslovanja** u skladu s europskom **Direktivom NIS2** i nacionalnim zakonodavstvom.

S obzirom na planirano uvođenje širokog spektra digitalnih rješenja – od portala e-Općine, GIS sustava, e-savjetovanja, do aplikacija za građane i senzorike u okolišu – nužno je već u fazi projektiranja predvidjeti **mehanizme zaštite podataka i sustava**, u skladu s europskim i nacionalnim zakonodavstvom (posebice GDPR i Zakon o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga).

Ključne mjere koje će Općina Stari Jankovci implementirati:

- **Primjena načela "sigurnost po dizajnu"** (eng. *security by design*) kod svih digitalnih sustava i aplikacija
- **Sigurno upravljanje korisničkim pristupima**, autentifikacijom i enkripcijom podataka
- **Izrada protokola za upravljanje incidentima** i sigurnosnim prijetnjama
- **Redovita edukacija zaposlenika općinske uprave** o prepoznavanju prijetnji (npr. phishing, ransomware)
- **Angažman vanjskih IT stručnjaka** ili suradnja s CERT-om (Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost)

- **Sigurnosne procjene i testiranja (pen testing)** za ključne sustave (GIS, e-Općina, baza dokumenata)
- **Backup sustavi i planovi oporavka** u slučaju tehničkog kvara ili sigurnosnog incidenta

Posebna pažnja bit će posvećena:

- zaštiti osobnih podataka mještana unutar e-usluga i aplikacija,
- sigurnosti osjetljivih baza podataka (npr. komunalna infrastruktura, radni nalozi),
- reguliranju pristupa prema vanjskim dobavljačima i izvođačima usluga,
- osvješćivanju mještana o rizicima u digitalnom okruženju.

Uvođenjem ovih mjera Općina Stari Jankovci će osigurati da razvoj pametne infrastrukture ne naruši povjerenje mještana, već ga dodatno ojača kroz odgovorno, sigurno i transparentno upravljanje podacima i sustavima.

Kibernetička sigurnost više nije tehničko, već strateško pitanje svake lokalne samouprave. Ulaganje u sigurnosne sustave, edukaciju i usklađivanje s europskim standardima nužan je preduvjet za sigurno funkcioniranje pametne općine.

Općina Stari Jankovci će kroz suradnju s nacionalnim tijelima i stručnim partnerima razviti sustavan pristup zaštiti digitalne infrastrukture te osigurati sigurnu digitalnu budućnost svojih mještana.

Zaključak

Strategija razvoja pametne Općine Stari Jankovci predstavlja jasan, izvediv i ambiciozan plan kojim Općina ulazi u novo razvojno razdoblje obilježeno digitalnom transformacijom, zelenom tranzicijom i povećanjem kvalitete života svojih mještana. Dokument se ne temelji samo na tehnološkim rješenjima, već na promjeni načina upravljanja i komunikacije s lokalnom zajednicom – prelasku s administrativnog na podatkovno utemeljeno, učinkovito i transparentno upravljanje.

U posljednjih nekoliko godina Stari Jankovci su izgradili čvrste temelje modernog upravljanja. Uvedeni su informacijski sustavi koji povezuju sve ključne poslovne funkcije uprave, digitalizirani su financijski procesi, uvedeni eRačuni i sustavi uredskog poslovanja, a kroz suradnju s tvrtkom Libusoft Cicom stvoreni su preduvjeti za daljnju integraciju u nacionalne digitalne platforme. Time je postignuta visoka razina spremnosti za sljedeću fazu – potpunu digitalnu transformaciju općinskih usluga i otvaranje digitalnih kanala prema mještanima.

Kroz ovu Strategiju Općina Stari Jankovci jasno definira viziju budućnosti: postati pametna, povezana i energetske učinkovita zajednica koja koristi tehnologiju kao alat za poboljšanje svakodnevnog života. Digitalizacija nije sama sebi svrha, već sredstvo koje omogućuje da se uprava približi mještanima, da javne usluge postanu dostupnije i brže, da se racionalnije troše resursi i da se odluke donose na temelju stvarnih podataka.

Kroz čitav dokument postavljena su četiri međusobno povezana strateška područja razvoja – digitalna i učinkovita uprava, pametna infrastruktura i okoliš, pametna zajednica i gospodarstvo te sigurna i održiva digitalna budućnost. Svako od njih ima konkretne ciljeve, projekte i mjerljive pokazatelje uspjeha. U njih je integrirano ukupno **15 strateških projekata** koji obuhvaćaju digitalnu upravu, promet i okoliš, energetske učinkovitost, edukaciju, poljoprivredu, gospodarstvo, sigurnost i otvorene podatke. Ti projekti nisu samo popis ideja, nego konkretan plan aktivnosti koji je većim dijelom pripremljen za prijavu na financiranje iz europskih i nacionalnih izvora.

U središtu svih aktivnosti nalazi se mještalin – kao korisnik, sudionik i pokretač promjena. Uvođenjem portala **e-Jankovci** stvorit će se jedinstvena digitalna točka pristupa svim javnim uslugama. Sustav „Prijavi problem“, e-

savjetovanja, digitalni zahtjevi i obavijesti u stvarnom vremenu omogućit će da komunikacija između općine i mještana postane brza, otvorena i dvosmjerna. Time se ostvaruje i širi društveni cilj – izgradnja povjerenja, transparentnosti i uključivanja mještana u procese odlučivanja.

Poseban naglasak Strategije stavljen je na održivost i energetske tranzicije. Aplikacija za izračun solarnog potencijala, pametna rasvjeta i projekti praćenja okoliša stvaraju preduvjete za smanjenje emisija, energetske učinkovitost i bolju kvalitetu života. Stari Jankovci žele biti primjer kako se i u manjoj općini mogu provoditi konkretni koraci prema klimatski neutralnom i otpornom lokalnom sustavu.

U području gospodarstva i poljoprivrede Strategija uvodi novu dimenziju razvoja: digitalnu podršku OPG-ovima, poduzetnicima i investitorima. Projekti kao što su **e-OPG Jankovci**, **Invest in Jankovci**, **Digitalna poslovna zona** i **Agrodigitalni centar** jačaju lokalnu konkurentnost, potiču stvaranje novih radnih mjesta i otvaraju prostor za ulaganja. Digitalni alati postaju potpora lokalnom razvoju, stvarajući sinergiju između javnog i privatnog sektora.

Velika vrijednost ove Strategije leži u tome što povezuje sve aspekte pametne općine – tehnologiju, održivost, znanje i zajedništvo – u jedinstven, operativno provediv plan. Svi projekti su međusobno povezani i nadopunjuju se, stvarajući cjelovit sustav digitalne transformacije. Kroz GSB sabirnicu registara, portal e-Jankovci i pametne sustave, Općina će imati pregled nad ključnim procesima, a mještani će imati jednostavan, siguran i transparentan pristup svim javnim uslugama.

Uloga Agencije TINTL i **LAG-a Srijem** bit će od presudne važnosti u fazi provedbe – oni predstavljaju stručnu i operativnu potporu u pripremi i provedbi projekata, što osigurava visoku razinu kvalitete i održivosti. Zahvaljujući partnerskoj suradnji s njima, Općina već sada ima spremnu razvojnu dokumentaciju, definirane prioritete i realne izvore financiranja.

Europski fondovi, Nacionalni plan oporavka i otpornosti, Program „Digitalna Europa“, EAFRD i Kohezijski fond čine temelj financijske konstrukcije budućih projekata. Time Strategija nije samo vizionarski dokument, već i praktičan plan koji jasno pokazuje *kako* će se predviđeni ciljevi ostvariti.

Važno je naglasiti i dimenziju sigurnosti i povjerenja – usklađivanje s NIS2 direktivom i uvođenje sustava kibernetičke sigurnosti osigurat će da svi digitalni sustavi budu zaštićeni, pouzdani i u skladu s najvišim europskim standardima. Time Stari Jankovci postaju primjer odgovorne digitalne zajednice koja brine o zaštiti podataka i privatnosti svojih mještana.

Završno, Strategija razvoja pametne Općine Stari Jankovci jasno pokazuje da budućnost ruralnih sredina nije u zadržavanju statusa quo, već u pametnom korištenju resursa, otvorenosti prema novim tehnologijama i uključivanju mještana u donošenje odluka. Ona postavlja temelje za dugoročnu održivost – ne samo u tehničkom, nego i u društvenom i gospodarskom smislu.

Vizija koja vodi ovu Strategiju može se sažeti u jednoj rečenici:

„Stari Jankovci – povezana, digitalna i održiva zajednica u kojoj pametna rješenja podižu kvalitetu života mještana i stvaraju nove razvojne mogućnosti.“

Ovim dokumentom Općina ne samo da potvrđuje svoju spremnost za digitalnu i zelenu tranziciju, već pokazuje odlučnost da bude primjer drugim sredinama kako se odgovornim planiranjem, partnerstvom i inovativnošću gradi moderna i otporna lokalna zajednica.

Pametna općina Stari Jankovci time postaje simbol novog načina upravljanja – onog koji spaja tradiciju i tehnologiju, odgovornost i napredak, lokalni identitet i europske standarde.

Popis korištenih izvora i referentnih dokumenata

- Provedbeni program Općine Stari Jankovci 2025.-2029.
- Strategija razvoja Općine za razdoblje do 2020.godine
- Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2021.-2027.
- SECAP – Akcijski plan održivog energetskog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama Općine Stari Jankovci, 2023.
- Lokalna akcijska grupa (LAG) Srijem (2023): Lokalna razvojna strategija LAG-a Srijem 2023.-2027.
- Dr. sc. Benkus: Pametna sela u Europskoj uniji – koncept, praksa i primjeri (diplomski rad)
- Strategija Europa 2020, Europska komisija
- Digitalna agenda za Europu
- Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta
- eufondovi.gov.hr – Indikativni plan objave poziva 2025.
- esf.hr – Plan objave poziva za Program Učinkoviti ljudski potencijali
- Ruralnirazvoj.hr – Koncept pametnih sela
- Nacionalni koordinacijski centar za kibernetičku sigurnost (NKS): Smjernice za unaprjeđenje kibernetičke sigurnosti javnog sektora, 2024.
- Smart Rural 27 – <https://www.smartrural21.eu/smart-rural-27/>
- Smart City Wien: Framework Strategy; <https://www.wien.gv.at/stadtentwicklung/studien/pdf/b008384b.pdf>
- European Commission (2019): The European Green Deal. Brussels: European Commission.
- European Commission (2021): 2030 Digital Compass: The European Way for the Digital Decade. COM(2021) 118 final.
- European Commission (2021): Long-term Vision for Rural Areas – Towards stronger, connected, resilient and prosperous rural areas by 2040.
- European Parliament and Council (2022): Directive (EU) 2022/2555 on measures for a high common level of cybersecurity across the Union (NIS2 Directive).
- European Commission (2018): Smart Villages – Revitalising Rural Services through Social and Digital Innovation. EU Rural Review No. 26.
- Smart Rural 21 Initiative (2021): Guidance for Developing Smart Village Strategies. European Network for Rural Development (ENRD).

Popis skraćenica

Popis skraćenica

AI	engl. artificial intelligence
ADSL	engl. asymmetric digital subscriber line
EU	Europska unija
GIS	engl. geographic information systems
IKT	informacijsko-komunikacijske tehnologije
IOT	engl. internet of things
OPG	obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
STEM	engl. science, technology, engineering, mathematics
SWOT	engl. strengths, weaknesses, opportunities, threats
VR	engl. virtual reality
WiFi	engl. technology for radio wireless local area networking of devices based on the IEEE 802.11 standards (tehnologija radio bežičnog lokalnog umrežavanja uređaja temeljenih na IEEE 802.11 standardima)